

‘Ook als het fout gaat komt het altijd goed met die gasten’

Voor saxofonist Simon Rigter (44) komt het toevallig heel goed uit als we het interview bij zijn moeder thuis in Noordwijk houden. In de woonkamer hangen veel foto's en schilderijen. Ook een met zijn vader Bob Rigter die in 2017 overleed, na een lang leven vol passie voor jazz. Simon aarzelt dan ook geen moment als de fotograaf voorstelt een schilderij met zijn vader, als tenorist in actie, tegen zijn knie te zetten. Hij spreekt met plezier en bewondering over al die muzikanten die hem hebben geïnspireerd in zijn jazzcarrière.

‘Ik weet nog goed dat ik hier aan het buitenspelen was en dat mijn vader ineens met een altsaxofoon aan kwam lopen. Ik zat al op muziekles, leerde blokfluit en dwarsfluit. Beroep was in de mode, dus ik zat alleen met meisjes op les. Ik vond het wel saai eigenlijk. Ik ging als jongen liever mee met mijn vader naar allerlei schnabbels. Op die alt ben ik echt begonnen. Het Real Book lag hier thuis. Ik herkende heel veel liedjes die hij speelde. Op mijn vijftiende deed ik toelating voor het conservatorium in Den Haag en werd toegelaten tot het voorbereidende jaar. Ik heb jaren les gehad van John Ruocco en in het laatste jaar ook van Ferdinand Povel. Wat een muzikanten! Grote voorbeelden. Den Haag bleek achteraf de meer traditionele school. Dat paste bij me. Ik ben opgegroeid met platen van Miles en Parker, Ben Webster, Wardell Gray en dat soort mensen. De bebop. Op mijn zeventiende ben ik tenor gaan spelen. Boris van der Lek was ook een held voor me. En mijn vader was gek op Dexter Gordon. Die tenor kwam gewoon in beeld. Maar alt vind ik nog steeds heel leuk

om op te spelen, al blijft het een moeilijke combinatie...alt en tenor. Al die projectie ('luidheid' -HS) op alt ben je kwijt op tenor.

Hoe zou je jezelf als saxofonist willen beschrijven?

'Tja...Ik hou van melodieuze en lyrische spel. Harmonisch ben ik sterk, denk ik. Er bestaat een opname van Ruud Brink met het Metropole Orkest, daar speelt hij Dear Old Stockholm, alleen de melodie. Zo verschrikkelijk mooi. Daar gaat het mij om. Je hoort iets en je denkt omdat het zo makkelijk klinkt, dat jij dat ook wel kunt en dat blijkt dan toch niet zo te zijn. Technisch ligt het binnen het bereik...maar dan blijkt er meer te zijn. Hoe je daar dan komt vraag je me? Als jij het weet mag je het me vertellen. Ferdinand Povel is ook zo iemand. Hij kan ontzettend veel op de saxofoon, maar ook gewoon prachtig melodie spelen of een ballad. Dat wilde mijn vader ook altijd.'

Is jazz eigenlijk ook een strijd voor jou?

'Financieel niet. Ik geef drie dagen les op het conservatorium in Amsterdam en een dag in Rotterdam. Maar het zou allemaal heel anders zijn als ik dat niet zou hebben. Gisteren speelde ik in Den Haag ergens in een kroeg en kreeg ik dertig euro. En je hebt gelijk, er is natuurlijk een groot aanbod van waanzinnig getalenteerde jongeren. Voor die groep is er betrekkelijk veel...allerlei prijzen en noem maar op. Maar er zijn weinig plekken voor oudere muzikanten. In de jaren negentig hoorde ik, waren er meer dan zestig echte jazzpodia in Nederland. Tegenwoordig zijn dat er nog een stuk of tien. De muziek zelf is vaak wel een strijd. Het is hartstikke moeilijk om goed te spelen en ik ben zelden tevreden over mijn eigen spel. In dat opzicht is het niet altijd leuk. Plus dat ik in wezen niet graag op een groot podium sta. Ik voel me er eigenlijk niet zo op mijn gemak, ik speel veel liever in een kleine kroeg, dicht op het publiek, zonder microfoons, ongedwongen, vrijer. Ik kan ook nerveus zijn. Je noemt dat concert in het BIM-huis met het Jazzorkest van het Concertgebouw, toen we die plaatopname maakten met Jesse van Ruller...Ik herinner me dat nog goed. Ik was gespannen. We speelden *Circles*, een eigen compositie van Jesse, waar ik op zou soleren en dan weet je, als je opstaat en naar die microfoon stapt: je hebt maar één kans, het komt op zijn cd en Jesse heeft fans over de hele wereld, dus dat moet goed gaan. Daar ben ik dan de hele week vooraf mee bezig en dan ben je blij als het allemaal weer voorbij is...haha...'

Je hebt veel gespeeld op het Podium Jong professionals Jazz. Wat staat je nog bij en hoe bereid je je voor op een concert?

Het concert met mijn leraar John Ruocco vond ik toen helemaal geweldig. Het was een van de eerste keren dat ik er speelde volgens mij. 1996? Zo iets. En het concert waar mijn vader meespeelde. Dat was met Michel Varekamp, Rik van den Bergh, Erik Kooger en anderen. Ik herinner me Piet Wezepoel ook nog goed. "Je bent bij mij begonnen Simon..." zei hij altijd tegen me. Dat klopte niet helemaal...haha...maar dat maakte me niet uit. Dat zo'n man zo iets opzet en dat het dan vijftwintig jaar bestaat. Geweldig!

Volgende week speel ik hier met Ruud Breuls op het Piet Wezepoel Jazzfestival en dan bellen Ruud en ik elkaar even op om te bespreken wat we gaan spelen op dat concert. We hebben heel veel eigen stukken en standards om uit te kiezen. Maar meer ook niet eigenlijk. Lee Konitz heeft een mooie uitspraak: "It takes a lot of preparation to be unprepared." Dat vind ik het mooie van jazz. Je weet nooit wat er gaat gebeuren, dus bereid je je elke dag voor. Op het onverwachte. En met Ruud en Karel Boehlee en Marcel Serieuse...dat zijn zulke goede muzikanten. Dat lukt altijd. Ook als het fout gaat komt het altijd goed met die gasten.

Wat geef je door aan je eigen leerlingen op het conservatorium?

'Lesgeven is voor mij ook een passie. Volgens mij zit het in de genen bij ons, mijn vader was leraar, mijn opa zat in het onderwijs. Het is heel leuk om over die muziek te praten en mensen verder te helpen. Er zit ook een psychologische kant aan, je moet het bij iedere student anders doen. Als ik bij wijze van spreken de loterij zou winnen zou ik nog willen lesgeven. Je leert er zelf ook veel van. Je wordt gedwongen om na te denken over alles waar je studenten mee komen. Daar zit ook wel weer een nadeel aan omdat je je van alles wat je dan zelf doet ook heel bewust bent. Ik weet alles van akkoorden, ritmes, frasering en dat hoor ik allemaal bij mezelf: kortere frasen spelen, op de ne beginnen, al die dingen...terwijl het beter is als je niet zo veel nadenkt. Je moet gewoon lekker spelen.

De kern van mijn verhaal is toch altijd weer dat het om de muziek moet gaan en niet om jou zelf. Sommigen draaien dat om. Die zien muziek als een middel om een persoonlijk doel te bereiken...of om iets politieks te doen of weet ik veel.

Met een knipoog naar de schrijver Bernlef ten slotte: haalt de jazz de 22^e eeuw?

Jazz was ooit voor een groot publiek, maar dat is al lang niet meer zo. Het is voor een kleine groep maar dat zal blijven volgens mij. Ik zie het aan al die jonge gasten. Uitzonderlijk getalenteerd zijn ze. Zo'n Cas Jiskoot, bassist...Gijs Idema de gitarist en Mo van der Does op altsaxofoon...Ze spelen allemaal ontzettend goed en ze zijn helemaal gek van die muziek. En ze zetten zich niet af tegen traditie of juist het moderne. Ze doen het gewoon allemaal. Charlie Parker, Duke Ellington, maar ook Chris Potter en Brad Mehldau. Je ziet alle stijlen steeds meer vermengen, misschien juist ook door de conservatoria waar klassiek en jazz elkaar ontmoeten. Wat noem je nog jazz? De grenzen worden steeds onduidelijker. Funk, pop, fusion, wereldmuziek. Ik weet ook niet of dat erg is. Ik denk het niet eigenlijk. Ik weet

wel dat je van standards spelen alles leert, over harmonie, over vormen. Het maakt je wegwijs door de jazzmuziek. En dat zal blijven denk ik. Die muziek overleeft wel. Er valt nu al niets in te verdienen, toch?

Simon Rigter (1974) is jazzsaxofonist en docent aan het Conservatorium van Amsterdam en het Codarts conservatorium in Rotterdam.

Hij maakt onder andere deel uit van
-The jazzorchestra of the Concertgebouw
-Het Ruud Breuls -Simon Rigter quintet
-Equinox featuring Marjorie Barnes
-Shorter Please